

A Házassági Törvény 55. §-ához. A kir. Kúria P. III. 182.930. számú ítéletében az eddigi gyakorlattal szemben, sőt nézetünk szerint a törvénnyel szemben is a házassági törvény 55. §-a alapján érvénytelennek mondotta ki a peres felek házasságát azon a tényállási alapon, hogy az alperes még a felperessel történt megismerkedése előtt egy férfit, akinek udvarlását hozszab ideig fogadta, lázbeteg állapotban több napon át lakásán tartotta és ápolta, majd vele együtt Abbaziába utazott, ott közös szobában szálltak meg és egy hónapig együttlaktak. A Kúria ezen tények alapján okszerű következtetésnek azt tartotta, hogy az alperes és udvarlója között nemi viszonyra kiterjedő szerelmi viszony állott fenn. Amihez jogi indokként a Kúria hozzá fűzi, hogy a nemi érintkezéssel párosult szerelmi viszony kétségtelenül oly erkölcsi hiba, amely a H. T. 55. §-ába írt lényeges személyi tulajdonságnak fogalma alá vonható, ennek elhallgatása pedig megtévesztésnek tekintendő. Ez a döntés első pillanatra annál meglepőbb, mert hiszen a Kúria bontóperi ítélkezését főként a bontás megnehezítése jellemezte. Psychologiailag ugyan formainak minősülhet az az ellentét, hogy az érvénytelenítés kérdésében a bíróság hajlik az érvénytelenítés felé, míg a bontás feltételeit szigorúan bírálja el. Más vonatkozásokban is megtörténhetik, hogy a pacta sunt servanda elvét a bíróság szigorúan kezeli, de ugyanakkor abban a kérdésben, hogy a pactum létrejött-e és a feleknek ettől független kötelezettsége fennáll-e éppen az érvényes kötelezettség szigorú teljesítésével párhuzamosan ugyancsak szigorúan bírálta el a jogi felfogás. Ilyképen tehát a Kúria ítélkezésében a psychologiai egység magyarázatot nyer, de már a lex lata szempontjából az ítélet nehezen állja ki a kritikát. A H. T. 54. §. e. pontja a házasságot tévedés címén megtámadhatónak rendeli, ha a nő a házasság megkötésekor mástól házasságonkívül teherbe volt ejtve és ezt a férj a házasság megkötésekor nem tudta. Ez a törvényhely tehát egymagában a nemi érintetlenség hiányát a megtámadáshoz elégséges ténybeli alapnak nem tartja, sőt nyilván nem lesz elégséges ténybeli alap az sem, ha a nő korábban már mástól teherbe is volt ejtve, de házasságkötés időpontjában terhesség nem állott fenn. Az 54. §. e. pontjának világításában törvényszerű az 55. §. alkalmazása körében korábban követett az a gyakorlat, hogy a „nemi érintkezés tekintetében ártatlanság (szüzesség) egymagában véve a nőnek nem képezi oly lényeges személyi tulajdonságát, melyre nézve még ha bizonyított volt volna is a megtévesztés, ez az 1894. évi XXXI. t.-c.

55. §-a értelmében a házasság érvénytelenítésére alapul szolgálhatna.“ (Kúria 5759/98. áprl. 6. Magyar Törvények Grill-féle kiadása Meszlény Magánjogi I. 48. lap.) Bizonyos, hogy a Kúria álláspontja egy szigorúbb erkölcsi álláspontjának megfelel, de nézetünk szerint az idézett törvényszakaszok mellett a lex latával a Kúria álláspontja nyilvánvaló ellentétben áll, sőt kérdés, hogy legislatorius szempontból helyeslendő volna-e a szigorúbb álláspont érvényesítése és vajjon emberileg nem bölcsőbb-e mai házassági törvényünknek az itt szóbanforgó vita kérdés tekintetében nem meggondolás nélkül elfoglalt mérsékeltbb álláspontja. A Kúria által elbírált esetben is az tűnik ik, hogy a kereset megindítása az 1925. novemberében történt házasságkötés után 1927-ben, tehát feltétlenül több min egy évi házasság után indított. A közmorál érdekében felállított szigorúbb szabály sokszor csak alkalmas ürügyül fog szolgálni a házasság érvénytelenítésére.

B. S.

Az 1923. évi XXXIX. t. c.-ben megállapított mellékszolgáltatás erejéig lehet-e biztosítéki jelzálogjogot bejegyezni? A fenti címen dr. Barsi Ferenc kir. járásbíró úr a Polgri Jog 1930. évi decemberi számában cikket írt, melynek konklúziója az, hogy a kir. Kúria 2168/1930. számú határozata helytelen és a fenti törvényhelyre való hivatkozással a késedelmi kártérítés biztosítására elrendelt jelzálogjogi bejegyzésnek a fennálló törvényes rendelkezések szerint helye nem lehetne.

A cikk első részében a cikkíró úr igen helyesen fejtegeti, hogy a keretbiztosítéki jelzálogjog mellett bejegyzett kamatok tulajdonképpen külön keretbiztosítéki jelzálogjogot létesítenek és így oly esetben a kamatok bejegyzése lényegesen különbözik a közönséges jelzálogjoggal biztosított tőkekövetelés mellett bejegyzett kamatok bejegyzésétől. Ez az álláspont megfelel a Jtv. 69. §. 2-ik bekezdésének és a 23.000/1929. számú rendelet 22. §-ában foglaltaknak. Ez alapon a TÉBE intézetek által használt biztosítéki okiratokban külön keretbiztosítéki jelzálogjog bekebelezése engedélyeztetik egy meghatározott összeg (nem tőke) erejéig; külön jelzálogjog bekebelezése ezen összeg kamatai és a fizetési késedelem esetén járó kártérítési összeg és végül külön keretbiztosítéki jelzálogjog a tőkével egyenlő rangsorban esetleg nem sorozott és bármely néven nevezendő egyéb mellékszolgáltatások biztosítására. Sajnos, a telekkönyvi hatóságok túlnyomó része ennek a distinkciónak jelentőséget nem tulajdonít és a legtöbbször ezen megkülöm-